

VIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Udøvelse af Lægevirksomhed af uexaminerede Personer.

(Udgiven af Landstingets Udvalg den 10de Februar 1874).

Den hidtilværende Lovgivning om Lægevirksomheds Udøvelse hviler paa den Grundsætning, at Staten paa dette Omraade bør beskytte Borgerne imod at blive Offre for deres egen Vetroenhed og for Andres Ukyndighed, jfr. Præmisserne til Forordning af 5te September 1794. Paa den ene Side forudsættes det, at der maa foraarfages Skade, naar Personer, der ikke have nydt en ordentlig lægevidenskabelig Uddannelse, give sig af med iflæng at behandle alle mulige Sygdomme, men paa den anden Side forudsættes det tillige, at der ikke hos det store Publikum kan være Klarhynethed og Indsigt nok til at tage sig iagt for Charlataneri og Uvidenhed i denne Retning. Denne Betragtningssmaaede maa Udvalget i det Hele taget anse for rigtig, og man kan derfor ikke tilraade at gjøre nogen principiel Forandring i Lovgivningens hidtilgjældende Opfattelse, om der end i visse Punkter kan være Grund til at foretage Forandringer eller Lempelser. Maa det paa den ene Side erkjendes for rigtig, at Staten bør give Alt frit, som Enhver selv kan overfe og ordne, og at den derfor saa lidt som muligt bør gribe ind i den privatøkonomiske Erhvervsvirksomhed, bør det paa den anden Side fastholdes, at den maa og skal gribe ordnende og beskyttende ind i Forhold, som det er den Enkelte umuligt at undersøge eller overfe, navnlig naar disse Forhold vedkomme Alles Vel og Vel. Denne Statens beskyttende Indgriben paa kaldes i de nyeste Tider, navnlig i de mindre heldigt stillede og mindre oplyste Samfundsklassers Interesse, i højere Grad end tidligere, og i Lande, hvor ellers den mest udstrakte borgerlige Handelsfrihed har hersket, fremtræder nu endog paa det rent materielle Omraade en stærk Bestræbelse efter at indføre en Statskontrol til Beskyttelse for det store Publikum, som ikke kan umblade at ty til og benytte visse Indretninger, uden dog i mindste

Maade at være istand til at gennemskue og overfe deres Naalidelighed og Hensigtsmæssighed. Der skal i denne Retning blot mindes om de Reformere, som dels ere iværksatte dels søges gennemførte i Assurancelovgivningen, Bank- og Aktielovgivningen, Sparekassesevæsenet o. s. v. i England, Nordamerika og Lydskland, Reformere, som netop finde deres Fortempere iblandt det menige Folks Talsmænd. Saameget mere bør Staten gribe beskyttende og afværgende ind, naar Spørgsmaalet er om noget saadant som Lægevirksomheds Udøvelse, hvor Sagen paa den ene Side angaar saa vigtige og almindelige Interesser som Befolkningens Liv og Helbred og derigjennem dens fysiske og moralste Velvære, og paa den anden Side angaar en Virksomhed, hvis Naalidelighed og Værd den Enkelte umulig kan bedømme. Det fortjener derfor at fremheves, at man i de senere Tider stræber efter at indskrænke og tildeels allerede har indskrænket Kvalifikationen eller den uautoriserede Lægevirksomhed i Lande (saasom England og Nordamerika), hvor der igjennem en lang Række af Aar har hersket Frihed i denne Henseende, og hvor man saaledes grundigt har lært at kjende Mislighederne herved. Smød denne Kjendsgjerning har det kun liden Vægt, at man i Norge og Lydskland i de sidste 4 à 5 Aar for en Del har frigivet Lægevirksomheden, thi hvorledes denne Foranstaltning vil virke, lader sig efter en saa kort Tids Forløb ikke endnu sige, da det følger af Tingenes Natur, at de skadelige Følger af en saadan Frihed først ret udvikle sig og trænge igjennem til almindelig Bevidsthed i længere Tidsrum, men forresten lyder der allerede fra Lydskland Klager over den nye Tingenes Tilstand.

Ligesom Udvalget finder, at der principielt ikke kan ansøres Noget imod, at Staten forbyder Personer, der ei paa foreskrevne Maade have godtgjort Kyndighed i Lægevidenskaben, at udøve denne,